

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 33 nr. 11

28. maj 2020

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Ass.: Gert Hansen

Åbningstider
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

STARK
Det professionelle byggemarked

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaortoq

greenland
travel

Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk

- Illit sumii inni, Qaortumi
angalatitsivik

Bestil din rejse hos
Grønlands Rejsebureau

- Vi er dit lokale rejsebureau
i Qaortoq

Sanatorievej B-1362 • 3920 Qaortoq • Tlf. 70 11 07 • www.greenland-travel.gl • booking@greenland-travel.gl
Ammasarfiit: ataasinngornermiit tallimangornermut nal. 10:00 – 16:00
Åbningstider: mandag – fredag kl. 10:00 – 16:00

KA Auto ApS - så kører det bare.....

Service og reparation af alle bilmærker • Billet suugaluartulluunniit
aserfallattaalilugillufluarsaatarpavut.

Kilaalap Aqqutaa B, 1616 • Tlf. 64 24 08 • Mobil 53 24 18 • mail: benny@ka.gl • www.ka.gl

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Ukioq kingulleq imigassamik, hash-imik aningaasanoor-nermillu atornerluisut akeqanngitsumik katsorsartin-nissamut neqeroorut atorluarpat, amerlanerit iluatsit-tumik naammassinnillutik. Tamanna Allorfiup ukiumo-ortumik nalunaarusiaata 2019-imoortup takutippaa.

Allorfik nuna tamakkerlugu atornerluinermik katsorsaani-samik neqerooruteqartoq ukiuni sisamani ingerlareerpoq, ukiullu tamaasa Innuttaasut katsorsartikkusullutik Allorfimmut saaffiginnittartut amerliartorput. 2019-imi Innuttaasut 668-it katsorsartissimapput, ukiup siulianut sanilliullugu amerleriarlutik:

-Tamanna ineriartorneruvoq ajunngitsoq. Innuttaasut taama amerlatigisut ajornartorsiuteqarnertik takusinnaallugu kat-sorsartikkusullutik saaffiginnittarnerat sapiissuseqarneru-voq, ikiorneqarnissamik qujarussisut katsorsartittartut assut ataqqivagut,” Allorfimmi pisortaq, nakorsaq Birgit Niclasen oqarpoq.

Inuusuttut amerlanerit - arnat amerlanerit

Ukioq kingulleq katsorsartikkusullutik nalunaarsimasuni eqimattat amerlanerpaat 25-t 34-llu akornanni ukioqarput, taakkunannga arnat angutinit amerlanerulaarlutik. Imigassamik pinngitsuuisinnaajunnaarnermik ajornartorsiu-

teqarneq ajornartorsiutaanerpaavoq.

Katsorsarneqarnissamik innersuunneqartut tallimaagaangata sisamat tassa 73 %-it annertuumik imigassamik ajornartor-siuteqartarput, imminerminnik innarliisinnaasumik atuisuul-lutik imaluunniit imigassamik pinngitsuuisinnaajunnaavissi-

Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaaqqissaarnek, Sullissilluarnek
- Nuannisarnek Ipiitsoq**

**Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:

Ib Benjaminsen

Iliqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:

Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:

Sidste frist for indlevering:

4. juni 2020

Normu tulleg saqqummeqqissaaq:

Næste nummer udkommer igen:

11. juni 2020

masuusarlutik.
Taamatuttaaq hashimik atornerluineq ajornartorsiutaavoq – pingaartumik angutini inuusuttuni.

sorsaariaatsimik aallartitsinissarput kinguartittariaqarparput, takutissaarli Birgit Niclasen nassuiaavoq.

Pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsartittartut affangajaa angutit 44%-ii hash-imik pinngitsuuisinnaajunnaarnermik ajornartorsiuteqarput annertuumilluunniit pinngitsuuisinnaajunnaarsimasuusarlutik. Tamanna arnani aamma atuup-poq, tassa arnat katsorsartittut 32 %-ii hashimik pinngitsuuisinnaajunnaarsimasuusarput.

Amerlanerit katsorsartinneq naammassigaat
Katsorsartittut tallimaagaangata sisamat 2019-imi katsorsartinnerminnik naammassinnipput, ukiup siulianiit amerlanerulaarlutik.

Tamanna innuttaasunut ataasiakkaanut angusaq annertuvoq, atornerluinermiit aniguneq, tamannalu aamma Allorfimmumt ajugaasimaarnarpoq.

-Nuannaarutigisaqaarput Innuttaasoq atornerluiunnaartoq inuulluaqqugaangatsigu, minnerunngitsumik nuannaarutigaputtaaq inuusuttut amerlanerit katsorsartinnerminnik naammassinnittarnerat,” Birgit Niclasen oqarpoq. Taassuma innersuuppai ukioqatigiiaat 15-it 24-llu akornanni ukiullit.

Inuusuttuni sisamaasunit ataasiinnaq katsorsartinnermini naammassinnissimangitsoq 2019-mi ersepoq. Ukiup siuliani 34%-iisa katsorsartinnertik naammassisimangikkaat. -Eqimattat meeqqat inuusuttullu katsorsaariaatsimik pitsa-nerusumik neqerooruteqarfiniarpagut, ajoraluartumilli nualluut corona pissutigalugu meeqqanik inuusuttunillu kat-

Najukkami katsorsartinneq
Allorfiup pilersinneqarneranit ukiut sisamat ingerlaneranni najukkami katsorsartinneq pitsanngorsaavigineqarnikuuvoq, taamaalluni katsorsartittut tallimaagaangata sisamat najukkaminni katsorsartittarput. Ukiup sialianut sanilliullugu amerlerialaarlutik. Ukioq manna 2020-mi najukkami akeq-anngitsumik aanngajaarniutit pillugit katsorsarneqarnissamut illoqarfiit tamaasa neqerooruteqarfigissavagut.

Ikioqatigiittariaqarneq
Katsorsartinneq iluatsissappat susassaqtut arlallit ataatsik-kut ikioqatigiittariaqarnerat pisussaaffiliivoq.

Suleqatigiinneq taanna innuttaasup katsorsartinnerani ingerlanneqartussaavoq, makkuninngalu ilaqarluni soorlu suliffeqarneq, aningaasaqarneq, ineqarneq, peqqinnissaq imaluunniit alla aanngajaarniutunik atornerluinermut kalluaasoq. Taamaattumik Allorfik kommunini aamma peqqinnissaqarfimmi sulisunik suleqateqarnissamik pisussaaffiliivoq. Ajoraluartumik Ukiumoortumik nalunaarusiap takutimma-gu suleqatigiinneq pitsanngorsarneqartariaqartoq, tassami innuttaasut affangajai taamaallaat katsorsartereernerup kinalgona qanoq ilionissamik pilersaarusiunneqarsimapput.

Pilersaarusiorsimagaanni innuttaasoq katsorsartereernermini aanngajaarniutunik ingalassimaarinnissinnaanerani kaammattorneqarsinnaammat. Taamaammat ukioq manna 2020-mi tamatuma ukkanneqarnerunissaa kissaatigaarput Birgit Niclasen naggasiivoq.

TV pakkeq internetsilu kalaallit nunaanni akikinnerpaaq ataatsikkut pissarsiarikkitt!
Kombiner en billig TV-pakke med Grønlands billigste internet!

1 NEQEROORTUT / TILBUD

GRUNDPAKKE

NANOQ 2

10/2 mbit

795,-

Ataatsimut akia **919,-** i alt

Logos: NANOQ MEDIA, 5 HD, SC, HD 12, 3, KvF, SPORT LIVE, nickelodeon, DR 1 HD, DR 2 HD

2 NEQEROORTUT / TILBUD

GRUNDPAKKE

NANOQ 4

30/5 mbit

895,-

Ataatsimut akia **1.019,-** i alt

Logos: NANOQ MEDIA, 5 HD, SC, HD 12, 3, KvF, SPORT LIVE, nickelodeon, KARE 1 HD, KARE 2 HD

3 NEQEROORTUT / TILBUD

GRUNDPAKKE

NANOQ 1

6/1 mbit

495,-

Ataatsimut akia **619,-** i alt

Logos: NANOQ MEDIA, 5 HD, SC, HD 12, 3, KvF, SPORT LIVE, nickelodeon, KARE 1 HD, KARE 2 HD

TV pakke internetsilik:
Grundpakke kr. 124
Naliginnaasumik akia kr. 199
Ukiutum sipaakkitt kr. 900

Pakketilbud med internet:
Grundpakke kr. 124
Normalpris kr. 199
Spar kr. 900 om året

Telefon: 32 19 11

Skattefrie feriefrirejser omfatter nu også hotelovernatninger

Hotelovernatninger er for året 2020 omfattet af ordningen vedrørende skattefrie feriefrirejser. Det har Naalakkersuisut og en række centrale fagforeninger, der administrerer feriefonde, indgået en aftale om. Aftalen omfatter feriefondene hos AK, ASG, KIGUT, IMAK, NPK, PK/PPK, SIK, SSK og TP.

Normalt omfatter en skattefri feriefrirejse udelukkende transport fra tjenestestedet til København – eller en anden destination her i landet. Sidstnævnte med den begrænsning, at beløbet ikke må overstige billetprisen på en rejse fra tjenestestedet til København retur. Nu omfatter ordningen også hotelovernatninger, dog inden for samme ovennævnte beløbsbegrænsning.

Med den midlertidige ændring i regelgrundlaget kan man

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer
Industri-installationer
Service
Skibs-installationer
Data-installationer
Kommunikation
Antenneanlæg
Elevatore
Belysningssteknik

Sikringsanlæg
Patient- og nødkald
Brandalarm anlæg
Maskinelektro
Termografering
Hvidevarer
Storkøkkener
Døgnvagt
El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaaqarluartooq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
Fax: 642033
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.
Søren tlf. 494525

altså konvertere det beløb, der ellers skulle være brugt på en rejse t/r til København fra tjenestestedet til en rejse internt i Grønland og, hvis den interne rejse er billigere end turen til København ville have været, hel eller delvis dækning af hotelomkostninger på rejsedestinationen. Dette sidste var der uden tillægsaftale ikke mulighed for.

Det er vigtigt at understrege, at rejsen skal bestilles samlet, og det er også vigtigt at understrege, at ordningen er omkostningsneutral for feriefrirejsefondene, således den rejsende selv skal betale eventuelle hotelomkostninger, der rækker ud over det beløb, der ellers kunne være rejst for svarende til billetprisen på en rejse fra tjenestestedet til København t/r.

De enkelte rejser administreres af organisationerne og i henhold til deres vedtægter og retningslinjer.”

De underskrivende organisationer udtaler i fællesskab:
”Turistbranchen har været hårdt ramt under corona-krisen, da turisterne ikke har mulighed for at rejse til vores naturskønne byer. Med aftalen har det været vigtigt at sikre medlemmerne bedst mulige rammer for afholdelse af deres ferie. Flere medlemmer har udtrykt bekymring for at rejse til Danmark på grund af Corona. Muligheden for at anvende dele af rejsebeløbet til hotelovernatning i Grønland uden beskatning forbedrer derfor vore medlemmers feriemuligheder samtidig med, at det kommer det grønlandske turisthverv til gode i en krisetid”.

Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer udtaler:
”Jeg er glad for og stolt af, at vores organisationer og Naalakkersuisut kan stå sammen i denne for vort land økonomiske alvorlige stund. Med denne aftale sender vi et stærkt signal til vores turistbranche om solidaritet og sammenhold. Denne aftale er i sig selv et skridt på vejen mod en genetablering af turistsektoren i vores naturskønne land. Jeg håber, at mange vil benytte sig af muligheden for at komme rundt langs vor langstrakte kyster. Jeg vil gerne rette en varm tak til organisationerne for deres imødekommenhed i sagen”.

Aftalen har en varighed indtil årets udløb, dvs. den 31. december 2020, da aftaleparterne forventer, at det er i denne periode, hvor krisen vil være hårdest for turistaktørerne.

Rapport: Patienter ønsker at tale på eget sprog hos lægen

Blandt brugerne af sundhedsvæsenet er der et udtalt ønske om at tale grønlandsk, når de møder op til konsultationer i sundhedsvæsenet.

- Nu har vi en rapport om det, som alle har en mening om. Næmlig sundhedsvæsenet. Sådan starter naalakkersuisoq for sundhed, Martha Abelsen, om en undersøgelse om brugernes oplevelse af sundhedsvæsenet.

Den viser, at brugere, altså patienter, først og fremmest er taknemlige for deres sundhedsvæsen og har forståelse for, at det ikke er muligt at tilbyde alle sundhedsydelser i deres lokale sundhedsvæsen.

Kalaallisut - tak

Der er dog et udtalt ønske om, at patienter vil tale på deres eget sprog om deres problemstilling, når de møder en sundhedsfaglig.

Det giver en udfordring indenfor sundhedsvæsenet, da sundhedsvæsenet er en af de institutioner, der har mange ansatte, som ikke behersker grønlandsk.

- Langt de fleste brugere ønsker at tale grønlandsk, når de møder sundhedsvæsenet. Det betyder, at der er behov for tolkebistand, hvilket er også en af de første anbefalinger, vi vælger at kigge på, siger naalakkersuisoq for sundhed, Martha Abelsen (S), under et pressemøde torsdag.

Undersøgelsen bygger på interview med borgere i tre forskellige sundhedsregioner samt en grundig gennemgang af opslag på Facebook, indlæg i nyhedsmedier, paragraf 37-spørgsmål stillet i Inatsisartut og klager over sundhedsvæsenet indgivet af borgere i hele 2018.

Arbejdet starter nu

Udover bedre tolkebistand er der sat fokus på, at der også skal være bedre patientvejledning.

- Undersøgelsen viser, at patienter ønsker større medansvar i forhold til deres behandling af problemstillinger. De ved bare ikke hvordan, de kan bidrage. Derfor er det oplagt med flere rådgivere til patienter, siger Martha Abelsen, der samtidig understreger, at patienter kan være med til at tage ansvar for behandlingen ved at mærke sig selv mere:

- Man kan ikke bare komme ned til sundhedsvæsenet og sige, at man har ondt. Brugere bør også forklare, hvor og hvornår man har ondt. Sådan vil der være bedre kommunikation mellem sundhedspersonale og patient, hvor man undgår misforståelser, siger hun.

Direkte adspurgt kan naalakkersuisoq for sundhed ikke fortælle, hvad det vil koste at få flere tolke og vejledere i sundhedsvæsenet. Det er dog oplagt at sende rapporten "Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen" videre til sundhedskommissionen, der skal komme med anbefalinger til, hvordan sundhedsvæsenet skal indrettes fremover.

Sundhedskommissionens arbejde er sat på pause under coronakrisen.

- Selvfølgelig kan vi igangsætte forbedringer uden at vente på sundhedskommissionens anbefalinger. Rapporten indeholder anbefalinger, som vi kan tage fat på nu. Men det er stadig oplagt at sende den videre til sundhedskommissionen, lyder det fra Martha Abelsen.

Naalakkersuisoq for sundhed understreger under pressemødet, at hun bestilte undersøgelsen, da det ligger hende nært at finde ud af befolkningens mening om sundhedsvæsenet.

Coronartut kuvøsiat nunatsinnut

Aappassaanik tuniluunnissamut upalungaarsarnermi: Kalaallit Nunaanni Covid-19-imik napparsimasut qimagussuunnissaannut atortussaq Illersornissaqarfiup inisippaa.

Danmark ikiuunnissaminut piareersimavoq, Kalaallit Nunaanni Coronamik nappaalaneq siullermerniit sakkortunerusumik atugaalissagaluarpas, qaammatini aggersuni inuiaqatigiit avammut ammaanneqarpata. Danmarkimi naalakkersuisut, peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut Illersornissaqarfillu Namminersorlutik Oqartussat peqatigalugit pilersaarusiorsimapput, qanoq ikiuuttoqarsinnaanersoq Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik annertuumik tatineqassagaluarpas, AG allappoq.

Jyllandimi Flyvestation Karupimi ulluni makkunani Danmarkimi illersornissaqarfiup coronartut kuvøseanik taaneqartartut sisamat inississimavai. Covid-19-imik nappaatilit ingerlannissaannut karsiupput, taamaalillutik timmisartumik qimagussorneqarsinnaallutik inuttat imaluunniit nakorsat peqqissaasullu ingiallortaasut tuniluunnissaannut aarlerinaateqarani. Epi-Shuttlemik taaguuteqarpoq, Sakkutuut timmisartortut timmisartuini Herculesimi Challengerimiluunniit inissinneqarsinnaasoq. Ilimanarpoq aamma Air Greenlandimi S-61-ini inissinneqarsinnaanissaat.

- Kalaallit Nunaanni Epi-Shuttlemik inissiissaagut taamaattut tiguunissaanut piareertoqarniariartorlu, oberstløjtnant Martin Birkedal Nielsen Atuagdlitunut oqarpoq. Atortussasumi inissinneqassanersoq suli tusagaqarsimannigilaq, ilima-gaali Nuummiissasoq.

Sulisut ilinniartinneqassapput

Epi-Shuttle akiutaavoq 2,5 meterinik takissusilik plexiglassi-

mik matulik napparsimasumik mattussivittartumik. Matoqqavissup iluani annikitsumik naqitsinikippoq timmisartup iluani annikitsumik naqitsinertulluni, taamaalilluni virusip aniannginnissaa qulakkeerneqarluni.

Peqqinnissaqarfimmi sulisut qimagussuineri napparsimasoq attavigisinnaavaat attavigisinnaallugulu, ammaneqarmat gumminik aaqaserlutik sulisut atorsinnaasaannik.

Napparsimasoq kuvøsemiittoq ambulancemik timmisartumillu angallanneqarnini tamaat kuvøsemiissaaq.

- Napparsimasut kuvøsemiittut toqqissillutik peqqissaaviliaanneqassapput, Region Midtjyllandimi peqqinnissaqarnikut upalungaarsimasuni pisortaq Bo Elbæk Pedersen Danmarks Radiomut nassuiaavoq, nunap immikkoortuata Illersornissaqarfiullu qaammammi kingullerni coronamut kuvøsit saqqummiimmatigit.

Pasfoto - 120 kr.

B-46 (Kujataamiu) JYSK akiani

**Nal. 11.00 - 17.00
Oqarasuaat 49 44 60**

Hotelini unnuinerit akileraaruteqanngitsumik sulinngiffeqarluni angalanermut aamma atuutilerput

Hotelini unnuinerit akileraaruteqanngitsumik sulinngiffeqarluni angalanernut ilaalerput. Naalakkersuisut qitiusumik kattuffiit suleqatigalugit isumaqatigiissuteqarput. Tassaapput PPK, IMAK, AK aamma ASG.

Nalinginnaasumik akileraaruteqanngitsumik sulinngiffeqarluni angalaneq suliffimmit Kopenhavni – imaluunniit nunatsinni angalaffissamut angalalluni taamaallaat atortarluppoq. Kingullermi taasami aningaasat amerlassusiata suliffimmit Kopenhavni utimullu angalanerup billetip akia qaangissanngikkaa killiliunneqarluni. Aaqquissuussinerimi maannamut hotelini unnuinerit aamma ilaatinneqalerput, aningaasartuutit katillugit suliffimmit Kopenhavni utimut billetip akia qaanginnippagu.

Maleruagassat allanngortikkallanneranni aningaasat sumiiffimmi suliffigisamiit Kopenhavni siumut uterlugulu angalanermi atornerqartussaagaluit nunatta iluani angalanerut atornerqarsinnaalerput, aamma nunatta iluani angalanerit Kopenhavni angalanermiit akikinnerusimappat, taava angalanermi tikitani unnuisarfinnut aningaasartuutit ilaannakortumik imaluunniit tamakkiisumik matussuserneqarsinnaalissapput. Tapiliutitut isumaqatigiissuteqartoqarsimannikkaluarpat tamanna periarfissaqarsimassanngikkaluarpoq.

Pingaaruteqarpoq naqissusissallugu angalaneq ataatsimoor-toq inniminneqartussaammat, aamma pingaaruteqarpoq naqissusissallugu aaqquissuussineq akiliunneqarluni angalanermut aningaasaateqarfinnut aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqartussaannngimmat, taamaasilluni angalasut sumiiffimmi suliffigisamiit Kopenhavni siumut utimullu angalaneranni billitsimut aningaasartuutit sinneqarsimappata tamanna angalasup akilertussaammagu.

Angalanerit ataasiakkaat kattuffinniit aqunneqarput, taakku-lu malittarisassaasat maleruagqusaallu naaportorlugit ingerlanneqartussaallutik.

Kattuffiit ataatsimoorlutik oqaaseqarput:

”Takornariaqarneq coronamik ajornartorsiornermi eqqugaasorujussuuvog, takornariat illoqarfitsinnut kusanaqisunut angalasinnaanngimmata. Taamatut siunnersuuteqarnermi pisariaqarsimavog ilaasortat pitsaanerpaamik feriarnissaat qulakkeerniarlugu. Ilaasortat amerlasuut Danmarkimut feriarnissamik eqqasuuteqarsimapput Corona peqqutigalugu. Aningaasat sinneruttut Kalaallit Nunaanni akileraaruteqanngitsumik hotelimiinnissamut ilaasortavut feriarnissamut periarfissaat pitsanngorpavut, ataatsikkullu Kalaallit Nunaanni takornariaqarneq ajornartorsiornermi ikorfartorlugu.

Aningaasaqarnermut Aatsitassaqaqarnermullu Naalakkersuisoq oqaaseqarpoq:

”Tulluusimaarpunga kattuffivut Naalakkersuisullu ataatsimoorinnaammata nunatta aningaasaqarnikkut ajornartorsiornerani. Isumaqatigiissutikkut takornariaqarnermut taper-suinerput ersersipparput. Isumaqatigiissut nunatsinni pinneqisumi takornariaqaleqqinnissaanut ikorfartuivog. Periarfissaq taanna amerlasuut sineriatinni angeqisumi atorluassagaat neriutigaara. Kattuffiit suleqatigiilluarnerannut qujarusuppunga”.

Isumaqatigiissut ukiup naalerneranut atuuppoq, tassa 31. december 2020, takornariaqarnermik ingerlataqartut piffisami tassani eqqugaanerussasut isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigimmassuk.

Qaortumi innuttaasut kissaataasa ilaat tikikkamik issiaviit illoqarfimmi takussaalisapput.

Kissaatiginikuusaanut inissinneqassamata nuannaarutigalugit nalunaarrutigagut paarilluarlugit issialluarnissassinik kissaallusi.

Qaortumi Najukkami Ataarsimiititaliat.

Tamassi aasarsiorluarisi

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl
www.allu.gl

Corona-kuvøse på vej til Grønland

Styrket beredskab til mulig 2. smittebølge: Forsvaret placerer modul til evakuering af syge Covid-19 patienter i Grønland.

Danmark står klar på sidelinjen til at assistere, hvis Corona-epidemien rammer Grønland hårdere end i første bølge, når samfundet i de kommende måneder åbner forbindelserne til

omverdenen. Regeringen, sundhedsmyndighederne og Forsvaret har sammen med Selvstyret planlagt, hvordan man kan bidrage, hvis presset på det grønlandske sundhedsvæsen bliver for massivt, skriver avisen AG.

På Flyvestation Karup i Jylland forbereder man i disse dage at stationere en af dansk forsvars fire såkaldte Corona-kuvøser i Grønland. Det er en form for transportkasse til Covid-19 patienter, så de kan evakueres med fly uden risiko for at smitte besætningen eller de læger og sygeplejersker, der følger med. Epi-Shuttle, hedder modulet, der kan placeres i et af Flyvevåbnets Hercules- eller Challenger-fly. Og formentlig også i Air Greenlands S-61'ere.

- Vi stationerer en Epi-Shuttle i Grønland, så snart man er klar til at modtage den, oplyser oberstløjtnant Martin Birkedal Nielsen til Atuagagdliutit/Grønlandsposten. Han har endnu ikke modtaget endelig besked om, hvor modulet skal placeres, men formoder at det bliver i Nuuk.

Personale skal uddannes

Epi-Shuttlen er en 2,5 meter lang bære med et låg af plexiglas, som isolerer patienten fuldstændigt. Inde i den hermetisk lukkede kuvøse er et svagt undertryk og i flyet et svagt overtryk, hvilket sikrer at virus ikke slipper ud.

Sundhedspersonalet kan både se og kommunikere med patienten under evakueringen, og der er porte med gummihandsker, som personalet kan anvende. Patienten ligger i kuvøsen under hele transporten med både ambulance og fly.

- Patienter i kuvøse får en tryk tur til sygehuset, forklarede Bo Elbæk Pedersen, leder af sundhedsberedskabet i Region Midtjylland, til Danmarks Radio, da regionen og Forsvaret i sidste måned præsenterede de nye Corona-kuvøser.

Q-Offset

Torvevej B-46 • Boks 378 • 3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 29 69 • mail: kujataamiu@gmail.com

Har dit firma brug for:

- Kuverter med eller uden rude
Størrelser: m65 • M5 • C4
- Arbejdsrapporter med gennemslagspapir
1 eller 2 kopier
- Lønsedler med gennemslagspapir
1 eller 2 kopier
- Blokke

Så kontakt din lokale trykker på:

64 29 69 • mail: kujataamiu@gmail.com

Læserne mener

Manglende informationer

Borgermøde den 16/2 2020 på GU Qaqortoq.

Her havde Borgmester Kista P. Isaksen indkaldt borgerne til informationsmøde om kommunens planer.

Der var ikke afsat tid til spørgsmål, men det fik nogle af de fremmødte lavet om på. En borger undrede sig om alle de rejser kommunalbestyrelsen og ansatte i kommunen har været på!

Kommunalbestyrelsen med embedsmænd har blant andet været i Norge og en lille by, Nain i Canada. Hvad de lavede der, informerede de ikke om.

Borgemesteren fremlagde planer for opførsel af de gamle stenpakhuse, og fortalte de havde fået lavet tegninger af bygningerne.

Tegninger som kunne været lavet lokalt, og pengene kunne have været i lokalsamfundet. Hvilken arkitekt firma der er blevet brugt blev ikke oplyst, højst sandsynligt en i Danmark.

Penge og tid kunne hun have brugt på eks. alderdomshjemmet i narsaq, der jo har en uhyggelig rapport. Da sagen om alderdomshjemmet var i medierne, tog hun ikke ansvar, men overlod ansvaret til socialchefen, selv om det er hende der har det fulde ansvar også over for offentligheden. Det er altid Borgemesteren, der har det fulde ansvar.

Den nye Bus nævnte hun kort, at det var vigtigt for byen at have en Bus. Byen har ikke haft en Bus i næsten 1 år. Mange ældre og dårligt gående har haft ekstra udgifter pga. manglende Bus.

Disse ældre og brugere af bussen havde ellers lavet en lovlig demonstration ude foran kommunen, men borgemesteren kom ikke ud, men sendte en medarbejder ud og bad demonstranterne om at gå over til maskinstationen og demonstrere.

Det er Borgemesteren der har det fulde ansvar og det er hende der skal gå ud og mødes med demonstranterne.

Er bussen købt eller leaset? Rygterne er der mange af. Det samme med bilerne. Fra hendes tid som Borgemester i Narsaq købte hun flere biler lige før kommunelægningen, kun for at tømme kassen, inden komunesamlægningen.

Da hun blev Borgemester i kommune kujaleq købte eller leasede, eller lånte man penge til 5 stk. VW 6 cylinder dieslbiler af typen Amoroq, som er designet til de tyske autobaner. Det er de dyreste personbiler her i byen. Der er mange rygter med disse biler, nogle mener, de er lejet af et firma i Odense andre mener pengene er lånt af en dansk Bank.

En lokal bilforhandler kom ellers med et bedre og billigere tilbud. Købe og støtte de lokale og private virksomheder vil man ikke!

Kommunen har ellers en informationsmedarbejder, men der kommer sjældent informationer ud til borgerne. Endnu et tegn på en gammeldags, udemokratisk og lukket måde at være Borgermester på.

Under informationsmødet påstod Borgemesteren, at kommunen havde stoppet affolkningen i kommune kujalleq. Der var opstillet en graf der viste at befolkningstallet var faldet. At grafen stopper, er ikke ensbetydende med at affolkningen er stoppet! Det er nok mere kommunens skyld, at der er en stor affolkning.

Borgemesteren informerer aldrig om kommunens minkfarm projekt. Hvor mange millioner det har kostet os skatteydere. Heller ikke, hvormange mandetimer det har kostet! Rygterne er mange, blandt andet, at man allerede har betalt for en masse mink.

Mødet sluttede af med en enkelt klapsalve, resten af salen var tavs, selv hendes nærmeste medarbejdere virkede ikke som om de støttede hende, de var også helt tavse!. Hvis man satte hendes popularitet op på en graf, vil den pege lodret ned, til under 1%.

Et par dage senere var der med meget kort varsel engageret en tavs demonstration foran kommunekontoret. Der var mødt et pænt antal personer op, selv om det skete i en normal arbejdstid.

Fredag den 6. marts blev en fagchef afskedet eller fritaget fra arbejdet. Dette udløste en arbejdsnedlæggelse af flere medarbejdere i kommunen. Om det er en ulovlig arbejdsnedlæggelse eller ej, er lige meget, dette viser, at flere af medarbejderne er utrygge og utilfredse med ledelsen og Borgemesteren i kommune kujalleq.

Afskederne har efterhånden kostet os skatteydere flere millioner i den tid Kista P. Isaksen har været borgermester. Der er så meget der kan skrives om bla. køb af et maleri til over 70.000 kr. og om kampen om Beredskabschef stillingen.

Mvh. carsten kolby

**Qaqortoq-Entreprenør
forretning ApS**

Kilaalap Aqq 1296
Postboks 420
DK-3920 Qaqortoq

Udfører alt arbejde inden for:

Jordarbejde

Borearbejde & Sprængningsarbejde

Vandledningsarbejde & Kloakarbejde

Terrænarbejde & Belægningsarbejde

VVS & Smedearbejde

Betonarbejde

Transport

**Postboks 420, 3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 20 44 - Mobil: 49 38 69**

**E-mail: qef@qef.gl
www.qef.gl**

Nalunaarusiaq:

Nakorsiartut oqaatsitik atorlugit nakorsaq oqaluukkusuttarpaat

**Peqqinnissaqarfimmik atuisut, tassa nakorsiat, nakorsi-
arnerminni oqaatsitik atorlugit oqaloqateqarusuttarput.**

- Kikkut tamarmik isumaqarfigisaat pillugu maanna nalu-
naarusiaqalerpugut. Tassalu peqqinnissaqarfik.

Peqqinnissaqarfimmik atuisut isumaat pillugu nalunaaru-
siaq saqqummiuttussanngoramiuk, peqqinnissamut naalak-
kersuisoq Martha Abelsen taama oqarpoq.

Tamassuma takutippaa innuttaasut peqqinnissaqarfeqarner-
minnik qujamasuttut, naak peqqinnissaqarfiup neqeroorutai
sumiiffiit aallaavigalugit assigiinngisitaarsinnaagaluartut.

Kalaallisut - qujanaq

Nakorsiarnermili ajornartorsiut pillugu nassuiaaniarnermi
oqaatsit ilitsoqqussarisat atorneqarnissaat kissaatigineqar-
poq.

Tamanna peqqinnissaqarfimmut unammillernarpoq, peqqin-
nissaqarfimmi atorfinittut ilarpassui kalaallisut oqaatsinik
oqalussinnaasanngimmata.

- Peqqinnissaqarfimmi atuisut amerlanerpaartaat kalaalli-
sut oqalullutik peqqinnissaqarfimmi naapitserusuttarput.
Tamanna isumaqarpoq nutserisunik peqarnissaq inner-
suussutigineqartoq, Martha Abelsen (S), sisamangornermi
tusagassiortunik katersortitsigami oqarpoq.

Misissuinermi ilaatigut peqqinnissaqarfiup immikkoortuini
pingasuni innuttaasunik apersuisoqarsimavoq, kiisalu
Facebookimi saqqummiussat, nutaarsiassaqartitsivinni
ilanngussat, paragraf 37 naapertorlugu Inatsisartuni apeq-
quteqaatit aamma peqqinnissaqarfik pillugu 2018 tamak-
kerlugu naammagittaalliutigineqarsimasut misissoqqissa-
arneqarsimallutik.

Sulineq aallartippoq

Nutserisoqarnerup pitsaanerulersinnissaata saniatigut nakor-
siartut siunnersorneqarnissaat pitsanngorsarneqassasoq

aamma innersuussutigineqarpoq.

- Misissuinerup takutippaa atuisut sullinneqarnerminni aki-
sussaaqataarusussuseqartut. Naluinnarpaat qanoq.
Taamaammat peqqinnissaqarfiup iluani atuisunut siunner-
sorteqarnissaq innersuussutigineqarpoq, Martha Abelsen
oqarpoq. Taassuma ilanngullugu erseqqissarpaa akisussaa-
qataanissamik tigusinermi imminut naalaarnissaq aamma
pisariaqartoq:

- Peqqinnissaqarfiliaannartoqarsinnaanngilaq oqarlunilu
anniarput. Aamma nassuiarneqarsinnaasariaqarpoq
sukkut qaqugukkullu anniarneq malugineqartarnersoq.
Taama isiornermi peqqinnissaqarfiup atuisullu attaveqati-
giinneranni paatsooqatigiinnissat pinngitsoortinneqarsin-
naapput, oqarpoq.

Toqqaannartumik aperineqarnermini peqqissutsimut naalak-
kersuisup oqaatigisinnaanngilaa nutserisoqarneq siunnersui-
soqarnerlu pitsaanerulersinneqarnissaa qanoq akeqassaner-
soq. Nalunaarusiarli "Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik
atuisut isaannit isigalugu" peqqinnissaq pillugu ataatsimiiti-
taliarsuarmut ingerlateqqinneqarnissaa pissusissamisoorpoq,
ataatsimiititaliarsuaq aamma innersuussuteqassammat peqq-
innissaqarfiup siunissami aaqqissorneqarnissaanut.

Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliasuaq coronap ajornar-
toortitsinerata nalaani uninngagallarpoq.

- Soorunami peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup
innersuussuteqarnissaa utaqqinagu nalunaarusiaq una
tigummisarput aallaavigalugu sulineq aallarteriissaaq.
Nalunaarusiaq innersuussutinik imaqarpoq, suliarisinnaa-
satsinnik. Aammali peqqinnissaq pillugu ataatsimiititali-
arsuarmut sulianut ilaasussatut ingerlateqqinneqarnissaanut
piukkunnarpoq, Martha Abelsen oqarpoq.

Peqqissutsimut naalakkersuisup erseqqissarpaa peqqinnis-
saqarfik pillugu innuttaasut isummernerat soqutigamiuk,
misissuititsinissamik suliakkiussisimalluni.

Kommune susoruna?

Tusatsiakkat malillugit Kommune Kujalleq sulisuni pitsaalluinnartumik napparsimalersinnaanermut sillimmasiisummik tunisimavai. Taannaavorlu sulisuminut kisimi atugassiaasoq (aammattaaq taassumunnga suliarinnissimasut aqutsisunut atuuttoq). Kommunemi ingerlatsineq sulisuminut ataasiakkaanut kisimi atuunnani, innuttaasunut tamanut atuuttussaagaluq, tusatsiakkat tusagapiluunaasoraakka ilumuungitsut. Kisiannili kommunip quppersagaanut iseraani takuneqarsinnaavoq, kommunimi qullersap borgermester Kista Isaksenip tusaqqusaarpalluni allasimasai:

- *Kommune Kujallermi sulisunut ukiuni marlunni sulereersimasunut peqqinnissamat sillimmat neqeroorutaasoq, nakorsamit misissortinnermiit suliaritinnernut assigiinngitsunut matussusiiisinnaavoq. Assersuutigalugu seeqquleritinnermi, ilukkut suliaritinnermi (underlivsoperation), neqertaajartinnermi, ujarattanissimalluni ujarataajartinnermi assingusumilluunniit suliaritinnissamat atorsinnaavoq.*

- *Peqqinnissamat sillimmat suliffeqarfitsinni nutaarlunnaavoq, taamaakkaluartorli ilisimavarput arlaatigut suliaritin-niarluni sivisuumik utaqqisitaasinnaasarneq nunatsinni takornartaanngitsaq. Taamaattumik Kujallermi sulisutta sillimaserneqarnermikkut peqqinnissaq eqqarsaatigalugu periarfissagissaarnerulernerat pitsaasuvoq, Kiista P. Isaksen oqarpoq.*

Ima paasineqassanngilaq, sulisukka nammineq pitsaasumik sillimmasersimannikkikka, sillimmasernikuuakka...

Kisianni innuttaasut sinneri, pingaartumik utoqqaanerusut aamma taama pineqaqqugaluqaakka.

Suliaritinnissamummi utaqqineq kommunimi sulisuinnarnut kisimi atuutinngilaq, tamatsinnummi atuuppoq.

Taamaattumik apeqqut unaalerpoq, sooq akileraarutigut kisimi taakkununga atorneqassappat?

Suliniut takutippaa kommunip qullersarisaasa toraartarisas-artik uniorlugit ingerlatsisoqarnera. Ukiorpassuarni innut-taasut sulisitsisutulli ingerlasimaninni siumunngisaannar-simavara kommuni innuttaasunut suliffeqarfinnullu taama-tut matoqqatigillunilju soqutiginninngitsigisoq.

"Suliniutinik" aallartitsisoqartaraluarpoq, kisiannili paasis-sutissiinnertut kisimi nipeqartarput peqataatsineq minin-neqartarluni. Kommunimi ingerlatsisoqarpugut nunap immikkoortuani siuarsaanissamik soqutiginninngittunik, siornatigut suliniutigisimasanik akkerliulluinnarsimasut (soorlu mittarfiliorniarnermi) kinguneratigullu ataqqinassu-seq tigusaraat, soorlu suaarutiginiarlugu, qanoq ajunngil-luinnartumik iliuuseqarsimanerarlutik.

Kommune Kujalleq Kalaallit Nunaallu kujataa tamaat uum-maarissumik aallarteqqittariaqarpoq, aqutsineq innuttaasu-nut sullissisoq.

Jim Riis, Qaqortormiu

//BLIV ANSTALTSBETJENT

Qinnuteqaat
kingusinnerpaamik
1. marts kiisalu 1. Juni 2020
nassiunneqariissaaq

Qinnuteqaat uani aajuk:
www.krfo.gl

KRIMINAL FORSORGEN

En kommune ude af sync med sig selv!

Der cirkulerede et rygte om at Kommune Kujalleq havde givet sine medarbejdere en favorabel sygeforsikring, der ene og alene var møntet på kommunens medarbejdere (som også indebærer de ledere der har lavet den). Da forvaltning af en kommune gerne skulle gælde for en HEL kommune og ikke nogen få heldige ansatte, anså jeg rygten for at være et ondsindet falsum. Men går man ind på Kommunens hjemmeside prydes forsiden af øverste ansvarlige, Borgmester Kista Isaksen, der skamløst praler med:

Sundhedsforsikringen, der er et tilbud for medarbejderne i Kommune Kujalleq, som har været ansat i to år, kan dække udgifterne efter lægeundersøgelsen og til forskellige operationer. Eksempelvis kan den bruges til knæoperationer, underlivsoperationer, fjernelse af mandler, fjernelse af galdesten eller lignende operationer.

-Sundhedsforsikringen er helt ny i den kommunale forvaltning, men trods det er vi vidende om, at det at vente længe på en operation i vort land ikke er noget nyt i sig selv. Derfor er det godt, at vores medarbejdere i Kommune Kujalleq helbredsmæssigt har bedre muligheder gennem sundhedsforsikringen, siger Kiista P. Isaksen.

Nu skal det ikke lyde som om jeg ikke under personalet en god sygeforsikring, for det gør jeg... men jeg under nu også de resterende borgere, og særligt de ældre, samme goder. Det er ikke kun kommunens medarbejdere der skal vente længe på en operation.. det skal vi alle. Så spørgsmålet er hvorfor vores skattekroner KUN skal gå til nogle heldige få??

Jeg mener at tiltaget er endnu en episode af mange der viser at Kommunens ledelse er ude af sync med resten af samfundet. Jeg har ikke i mine mange år som borgere og

erhvervsmand oplevet en kommunen der er så lukket og uinteresset i aktivt at lytte til borgere og erhvervsliv. Der bliver lavet nogle "tiltag" der dog primært har præg af information end inddragelse. Vi har en kommunalledelse der ingen interesse har i at udvikle regionen, der tager æren for tiltag man tidligere har været lodret imod (lufthavnsbyggeriet), og som vidt og bredt praler med hvor fantastiske de er.

Kommune Kujalleq og hele Sydgrønland trænger til en frisk start med en ledelse for folket.

Jim Riis
En Qaqortormiutter

Sydgrønlands El ApS V/ Per Holm Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19
Hans Mikaelson 49 46 50
Jørgen Andreassen 49 46 58
Værksted 64 34 81
Fax: 64 19 41

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

illeq h
i 201

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	09.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00

Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

Palbyforhandler

Flere finder modet til behandling for deres rusmiddelproblem

Sidste år tog flere misbrugere mod tilbuddet om gratis behandling for problemer med alkohol, hash eller spil, og flere gennemførte behandlingen med succes. Det viser Allorfik's årsrapport 2019.

Allorfik, der står for det nationale tilbud om behandling af misbrug, har eksisteret i fire år, og for hvert år, der er gået, har et stigende antal borgere taget mod tilbuddet om behandling. I 2019 blev 668 borgere behandlet og det er lidt flere end året før.

- Det er en god udvikling, at så mange borgere tager sig selv og deres problem alvorligt og søger hjælp. Det kræver mod, og vi har stor respekt for dem, der vælger at tage mod hjælpen og komme i behandling, siger Birgit Niclasen, der er læge og leder af Allorfik.

Flest unge – flest kvinder

Den største gruppe, der modtog behandling sidste år, er

unge mellem 25 og 34 år, og der er lidt flere kvinder end mænd.

Alkoholmisbrug er det største problem. Fire ud af fem (73 procent) af de, der blev henvist til behandling, var storforbrugere af alkohol, havde et sundhedsfarligt forbrug og/eller var stærkt afhængige af alkohol.

Hashmisbrug er ligeledes et problem – ikke mindst blandt yngre mænd. Op mod halvdelen (44 procent) af alle mænd i behandling havde problemer med hashrygning og mange havde udviklet svær afhængighed af hash. Blandt kvinderne kæmpede en ud af tre (32 procent) med hashen.

Flere gennemfører behandling

Fire ud af fem henviste misbrugere gennemførte i 2019 behandlingen og det er lidt flere end året før. Det er en stor sejr for hver enkelt borger, der klarede at komme ud af misbruget, og det er en stor sejr for Allorfik:

R&T

Asaanermut Atortut – Rengøringsartikler

Lager og salg på Prs. Benediktesvej B-274 Qaqortoq

Ring til Michael på mobil 484861 qaqortoq@rt-salg.com

R&T – mere end 40 års erfaring www.rt-salg.com

v/Arne og Karin Mattsson – Mobil 493114

- Vi glæder os hver gang vi kan sige farvel til en borger, der stod distancen. Ikke mindst glæder det os at flere helt unge gennemfører behandlingen, siger Birgit Niclasen og henviser til tal for aldersgruppen mellem 15 og 25 år.

Kun én ud af fire af disse helt unge misbrugere faldt fra, uden at gennemføre behandlingen i 2019.

Året før gav 34 procent, der ikke gennemførte.

- Vi vil gerne give et endnu bedre tilbud til denne gruppe af børn og unge. Det er vi på vej med men, desværre har corona-epidemien midlertidigt sat en stopper for, at vi får det tilbud sat i gang. Men det kommer, forklarer Birgit Niclasen.

Behandling lokalt

I løbet af de fire år Allorfik har eksisteret er behandlingen rundt i kommunerne blevet styrket, sådan at fire ud af fem sidste år blev behandlet i deres hjemby. Det er flere end året før, og her i 2020 vil der blive tilbudt gratis rusmiddelbehandling i alle byer.

Det nødvendige samarbejde

Betingelsen for, at behandlingen lykkes er ofte, at der sættes ind med hjælp på flere områder på en gang. Det kan handle om arbejde, økonomi, bolig, helbredsproblemer eller andet, der har indflydelse på rusmiddelproblemet. Derfor er samarbejdet mellem Allorfik, kommunerne og sundhedsvæsenet helt nødvendig. Desværre viser årsrapportens analyse,

at der er behov for forbedringer for kun halvdelen af de behandlede får lavet en "efterforløbsplan", som skal være med til at sikre, at de ikke kan fastholde et liv fri for afhængighed.

- Det kan vi gøre bedre, og det må vi i fællesskab se at få gjort noget ved i 2020, afslutter Birgit Niclasen.

Pasfoto - 120 kr.

B-46 (Kujataamiu) JYSK akiani

Nal. 11.00 - 17.00 Oqarasuaat 49 44 60

ALLORIAQATIGIITTA
SAMMEN GÅR VI FREM

//BLIV ANSTALTSBETJENT

Ansøgningsfrist
1 marts & 1. juni 2020

Hent ansøgningsskemaet her
www.krfo.gl

KRIMINAL FORSORGEN

OUTDOOR-IMIIT NIOQQUTISSAT TOQQAKKAT
På udvalgte Outdoor produkter

MEQOIT KATERSUKKIT

SAML - Rabatmærker

**SIPAAKKIT
SPAR**

50%

club bonus

Nioqqutissanut piniarnermut
sunngiffimmullu tunngassutilinnut
på Outdoor produkter

PISIFFIK

SPAR

SUPER 1

PISATTAT

TORRAK
FASHION

webshop
PISIFFIK.gl

ELGIGANTEN

NOTA BENE.GL